

Verschillend zijn maakt verschil

Diversiteit en inclusiviteit in de gezondheidszorg

Jaarcongres Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde 2021

Zaterdag 20 november 2021 | 14:00-17:00

Locatie: online via Zoom

Verschillend zijn maakt verschil

Diversiteit en inclusiviteit in de gezondheidszorg

Diversiteit en inclusiviteit, twee veelgebruikte termen in onze samenleving en daarmee ook een belangrijk onderwerp van discussie in de gezondheidszorg. Dát we inclusiever en diverser willen zijn binnen de zorg die we leveren alsook gezamenlijk als groep zorgverleners, is inmiddels een breed gedragen visie. Hoe we deze doelen moeten bereiken, en wellicht ook waaróm we hier belang aan hechten, is meestal een meer vertroebelde discussie. Niet gek, als je kijkt naar hoe de concepten in deze discussie multi-interpretabel zijn en andere invullingen door de afgelopen decennia heen. Is diversiteit en inclusiviteit het 'gelijk' behandelen van iedereen? Of iedereen op dezelfde manier 'uniek' kunnen behandelen? Hoe inclusief is onze samenleving? Wat betekent het concept 'verschil' eigenlijk, wat voor verschillende verschillen zijn er, en wat maakt juist wel of niet 'het verschil' in de zorg?

Tijdens dit unieke congres zullen wij met vier verschillende sprekers de begrippen diversiteit en inclusiviteit binnen de context van de gezondheidszorg onder de loep nemen, op zoek naar conceptuele verheldering en complexer begrip.

Programma

13:00-14:00	Inloop met lunch voor aanwezigen
14:00-14:10	Opening door VFG-voorzitter Steven Dorrestijn en dagmoderator Sadaf Soloukey
14:10-14:35	Biologisch, psychisch, sociaal? Verschil in een sociale wereld - <i>Annemie Halsema</i>
14:35-15:00	Herken je mij? - <i>Hafez Ismaili M'hamdi</i>
15:00-15:10	Pauze
15:10-15:35	Waarderen van verschil – door de bril van disability studies - <i>Alice Schippers</i>
15:35-16:00	Bewegen naar persoonlijke zorg - <i>Floortje Scheepers</i>
16:00-16:30	Discussie en dagafsluiting
16:30-17:00	Online napraten

Deelname is gratis voor VFG-leden. Voor niet-VFG leden bedragen de deelnamekosten €10,-. De link voor het volgen van de livestream zal u in de week voorafgaand aan het congres worden toegestuurd.

Graag aanmelden van te voren via de [website](#) van de vereniging voor filosofie en geneeskunde.

Abstracts

Lezing 1: Annemie Halsema (universitair docent faculteit Wijsbegeerte, VU Amsterdam)

14:10-14:35

Biologisch, psychisch, sociaal? Verschil in een sociale wereld

In de gezondheidszorg is er tegenwoordig aandacht voor verschillende soorten verschillen: gender, etniciteit, sociaal-economische status. Maar hoe te denken over deze verschillen? Zijn ze sociaal, biologisch, psychisch?

In de lezing ga ik met name op één van deze verschillen in: gender. Ik licht allereerst de geschiedenis van het denken over gender in de filosofie toe. Wat is de achtergrond van het verschil tussen sekse en gender? Welke betekenissen worden er aan gender gegeven? Wat houdt het seksuele differentiedenken in? Tot slot licht ik de huidige intersectionele benadering van verschil toe.

Aan de hand van onderzoeken van biologe Ann Fausto-Sterling en de theorieën van filosofe Judith Butler ga ik in het tweede deel van mijn lezing op zoek naar de biologische grondslagen van gender en betoog uiteindelijk dat gender een complexe interactie impliceert tussen lichaam, psyche en sociale wereld.

Lezing 2: Hafez Ismaili M'hamdi (universitair docent Medical Ethics, Philosophy, and History of Medicine, Erasmus MC)

14:35-15:00

Herken je mij?

Diversiteit en inclusie is een thema dat inmiddels niet meer weg te denken is, zowel binnen als buiten de gezondheidszorg. En maar goed ook! Het laat zien hoe ongelijk de kansen verdeeld zijn op goede gezondheid, welzijn en geluk, en hoe oneerlijk deze ongelijkheid is. Maar moet D&I zich beperken tot gelijke kansen, toegang en rechten? Met deze retorische vraag in de rug zal tijdens deze lezing ingegaan worden op de grenzen van gelijkheid en het belang van herkenning.

Lezing 3: Alice Schippers (hoogleraar disability studies, universiteit voor Humanistiek)

15:10-15:35

Waarderen van verschil – door de bril van *disability studies*

In het leven met beperkingen schuurt het uitgangspunt van gelijke kansen vaak met de alledaagse praktijk.

Vanuit een *disability studies* bril belichten we het leven met beperkingen als maatschappelijk fenomeen en bespreken we diversiteit en inclusie. Publieke en professionele betekenisgeving passeren de revue, evenals concepten als normaliteit en het medische model. We kunnen vraagtekens zetten bij het jargon dat we bezigen.

Het waarderen van verschil verdient een plaats in de politieke en publieke beeldvorming, in zorgbeleid en prioritering. Als we ruimte bieden voor verscheidenheid, kunnen rechten en privileges van de ene groep niet ten koste gaan van de andere. Als we verschil waarderen, kunnen we het pad voor sociale inclusie verder banen, waarin ruimte is voor wederkerigheid en iedereen er toe doet.

Lezing 4: Floortje Scheepers (hoogleraar innovatie in de GGZ, UMC Utrecht)

15:35-16:00

Bewegen naar persoonlijke zorg

De mens centraal staat in vrijwel alle beleidsstukken van zorginstellingen en ziekenhuizen maar in de praktijk zijn er grote verschillen in hoe wij kijken naar die mens en hoe de zorg zich daar omheen organiseert. Hoe gaan we om met diversiteit? Hoe inclusief en gelijkwaardig is onze samenleving en welke rol speelt die samenleving in onze visie op ziekte en gezondheid. In deze lezing reflecteert Floortje Scheepers op thema's uit haar recente boek; 'mensen zijn ingewikkeld'. Taal, het medisch model, weerstand tegen verandering en mogelijkheden om het anders te doen worden onder andere besproken.